

Nuorisojengien jäsenten rikoskäyttäytyminen ja paineteoreettiset riskitekijät suomalaisen kyselyaineiston valossa

KAISLA SAARTENOJA, KAROLIINA SUONPÄÄ, MARKUS KAAKINEN

Tutkimuksessa tarkastellaan nuorisojengien jäsenten rikoskäyttäytymistä sekä Robert Agnew'n yleisen paineteorian mukaisten riskitekijöiden kokemisen yhteyttä nuorisojengien jäsenyyteen. Tutkimuksessa hyödynnetään kansainvälisen nuorisorikollisuuskyselyn (ISRD-4) Suomen otosta, joka on kerätty Helsingin ja Turun kouluissa vuonna 2022 (N=1 913). Tarkastelemme paineteoreettisina selittäjinä koettua ryhmäsyrintää, nuoren perheen taloudellista tilannetta, haitallisia lapsuudenkokemuksia sekä rikoksen uhriksi joutumista. Nuorisojengien jäseniä verrataan sekä muihin rikoksia tehneisiin nuoriin että niihin nuoriin, jotka eivät olleet tehneet kyselyssä mitattuja rikoksia. Tavoitteena on tarkastella, liittyykö nuorisojengien jäsenyyteen muusta nuorisorikollisuudesta poikkeavia piirteitä. Aineiston nuorista 5,3 % on Eurogang-määritelmän mukaisen nuorisojengin jäseniä ja lisäksi tehnyt vähintään yhden mitatun rikosteen kyselyä edeltäneen vuoden aikana. Nuorisojengien jäsenten tekemiä tyypillisimpiä rikoksia ovat omaisuusrikokset (76,9 % jengien jäsenistä). Sen sijaan väkivaltarikokset ovat harvinaisempia (39,0 %). Kun nuorisojengien jäseniä verrataan rikoksia tekemättömiin nuoriin, voimakkain yhteys jengijäsenyyteen on rikoksen uhriksi joutumisella. Sen sijaan koetun ryhmäsyrintän yhteys nuorisojengien jäsenyyteen ei ole tilastollisesti merkitsevä. Mikään mitatuista paineteoreettisista riskitekijöistä ei ole erityinen nuorisojengien jäsenille vaan samat riskitekijät korostuvat myös niiden nuorten kohdalla, jotka ovat tehneet rikoksia mutta eivät ole nuorisojengien jäseniä.

English summary at the end of the article

Asiasanat: nuorisorikollisuus — jengit — syrjintä — yleinen paineteoria — kyselytutkimus

Tutkimusta ovat tukeneet Strategisen tutkimuksen neuvosto (Ulos epätoivosta 352600–352601) ja Suomen Akatemia (368764). Tutkimusaineiston keruuta rahoitti Pohjoismainen kriminologinen yhteistyöneuvosto (NSfK) vuosina 2021–2022 osana Street Gang Involvement Among Nordic Youth: A Comparative Study on Prevalence and Risk Factors in Nordic Countries -hanketta.

JOHDANTO

Jengit ja muut nuorten rikoksia tekevät ryhmät ovat enenevässä määrin sekä median että poliittisten toimijoiden mielenkiinnon kohteena. Julkisessa keskustelussa heijastuu kuitenkin epäselvyys termeistä ja määritelmistä sekä tutkitun tiedon puute. Nuorten rikoksia tekevät ryhmät ovat laaja ilmiö, joka ulottuu kaveriporukoista järjestäytyneempiin, vakavia rikoksia tekeviin ryhmiin. Jengeihin kuuluvat nuoret tekevät muita nuoria todennäköisemmin ja määrällisesti enemmän väkivaltaa ja muita rikoksia (Pedersen, 2014). Toistaiseksi vakavin jengiväkivalta ja -rikollisuus on keskittynyt Ruotsiin, mutta rikoksia tekeviä nuorisoryhmiä on laajemminkin pohjoismaisissa kaupungeissa (Kaakinen ym., 2024).

Erilaisten jengien määritelmät vaihtelevat tutkimuksessa ja julkisessa keskustelussa. Suomen poliisin hallinnollisen määritelmän mukaan *katujengit* koostuvat nuorista ja nuorista aikuisista, jotka tekevät rikoksia yhdessä ja joiden toiminta on jatkuvaa. Katujengien toimintaan kuuluu rikollisuus, joka vaarantaa yleisten paikkojen järjestystä ja turvallisuutta (Poliisi, 2025). Heinäkuussa 2025 voimaan tulleessa lakiuudistuksessa uutena rangaistuksen koventamisperusteena on rikoksen tekeminen osana rikollisjoukon, kuten katujengin toimintaa (HE 219/2024 vp). Rikoslain 6 luvun 5 §:n 3 momentti sisältää rikollisjoukon määritelmän, joka vastaa pääosin poliisin hallinnollista katujengien määritelmää.

Kansainvälisessä akateemisessa tutkimuksessa jengi-ilmiön määrittelyn kanssa on painittu pitkään. Haasteena on ollut erityisesti se, että jengitutkimusta on paljon tehty Yhdysvalloissa, jossa ilmiö on Eurooppaan verrattuna erilainen. Yhdysvaltalaisiin jengeihin verrattuna eurooppalaiset jengit on kuvattu löyhemmin organisoituneiksi, vähemmän väkivaltaisiksi, ja niillä on ollut käytössään vähemmän resursseja, kuten aseita (van Gemert, 2001; Decker, 2001). Samat jengimääritelmät ja

luokittelut eivät sen vuoksi ole täysin sopineet eurooppalaiseen viitekehykseen (Matsuda ym., 2012). Nuorten jengit eivät ole Suomesakaan uusi ilmiö, vaan jengikeskustelu alkoi jo 1950- ja 1960-lukujen taitteessa, ja jengikäsitetä kritisoitiin jo tuolloin esimerkiksi siksi, ettei sen nähty sopivan kuvaamaan suomalaisista nuorisokulttuuria (Salasuo & Seuri, 2024).

Nuorten rikoskäyttäytymiselle on ylipäänsä tyypillistä tekojen toteuttaminen yhdessä (Salmi, 2006), mutta kaikki rikoksia tekevät kaveriporukat eivät ole jengejä. *The Eurogang Project* -tutkijayhteisö (myöhemmin Eurogang) on pyrkinyt vastaamaan määrittelyn haasteisiin huomioimalla eurooppalaisen jengi-ilmiön erilaisuuden verrattuna Yhdysvaltojen jengeihin. Eurogang määrittelee jengin seuraavalla tavalla: Jengi on suhteellisen pysyvä, katupainotteinen nuorisoryhmä, jonka osallistuminen rikolliseen toimintaan on osa ryhmän identiteettiä (Weerman ym., 2009, s. 20). Toisin kuin edellä kuvattu poliisin hallinnollinen määritelmä, Eurogang-määritelmä ei ota kantaa ryhmän rikollisen toiminnan vakavuuteen tai luonteeseen. Eurogang-määritelmän lähtökohtana onkin, että jengien kokoonpanot sekä toiminta- ja järjestäytymistavat vaihtelevat merkittävästi, ja että nämä erot ovat olennaisia määritelmällisten kriteerien ohella (Weerman ym., 2009).

Tuoreimman Nuorisorikollisuuskyselyn mukaan yhdeksäsluokkalaista suomalaisista 10 prosenttia kuuluu Eurogang-määritelmän mukaiseen nuorisojengiin (Suonpää ym., 2024, s. 15). Osuus on varsin lähellä tämän tutkimuksen aineiston ISRD-4-kyselyn arviota, jonka mukaan Helsingin ja Turun 13–17-vuotiaista nuorista 9 prosenttia kuului kriteerien mukaiseen nuorisojengiin (Kaakinen ym., 2024). Osuus on samankaltainen kuin muissa pohjoismaisissa kaupungeissa, mutta Tukholmaan verrattuna selvästi pienempi (emt.).

Tässä tutkimuksessa¹ kutsumme Eurogang-määritelmän mukaisia ryhmiä *nuorisojengeiksi*, jotka voidaan käsittää järjestäytymättömän nuorisorikollisuuden ja pääosin nuorista aikuisista koostuvien ja vakavampia rikoksia tekevien katujengien välille asettuvaksi ilmiöksi, vaikkakaan ilmiöt eivät ole mitenkään tarkkarajaisia (ks. esim. Forss, 2023). Tutkimuksen aineistona on vuonna 2022 kerätyn kansainvälisen nuorisorikollisuuskyselyn (International Self-Reported Delinquency Study, ISRD-4) Suomen aineisto (N=1 913). Vertaamme Eurogang-määritelmän mukaisia nuorisojengien jäseniä sekä muihin rikoksia tekeviin nuoriin että niihin nuoriin, jotka eivät olleet tehneet yhtään kyselyssä kysyttyä rikostekoa kyselyhetkeä edeltävän vuoden aikana (myöhemmin ”lainkuuliaiset nuoret”).

AIEMPI KIRJALLISUUS

Yleinen paineteoria

Robert Agnew’n (1992; 2010) yleinen paineteoria huomioi useita elämäntilanteeseen liittyviä paineen lähteitä sekä käsittelee teoriansa yhteydessä myös rikollisuuden ryhmänäkökulmaa. Yleinen paineteoria perustuu ajatuksen siit, että yksilö kohtaa erilaisia negatiivisia tapahtumia tai olosuhteita, eli paineita, joita voidaan pyrkiä lievittämään rikollisilla keinoilla (Agnew, 1992; 2013). Paine tai negatiivinen kokemus, kuten heikko taloudellinen tilanne, lapsuudessa koettu laiminlyönti tai rikoksen uhriksi joutuminen, johtaa teorian mukaan negatiivisiin tunteisiin kuten vihaan ja turhautumiseen, joka puolestaan luo tarpeen korjaaville toimille (Agnew, 2002). Rikollisuus on yksi mahdollinen reaktio, jolla pyritään lievittämään negatiivista tunnetilaa tai poistamaan paineen lähde. Tyypillisesti yksilö turvautuu rikollisiin keinoihin vasta

kun lailliset keinot, kuten sosiaalisen tuen hakeminen läheisiltä tai taloudellisen tilanteen kohentaminen laillisin keinoin, eivät tuo toivottua helpotusta tilanteeseen (Agnew, 2010; 2013).

Agnew (2010) esittelee väkivaltaista ekstremismia käsittelevän yleisen paineteorian sovelluksen yhteydessä nimenomaan väkivaltaista ekstremismia selittävän paineen muodon – *koetun ryhmäsyrynnän*. Koetulla ryhmäsyrynnällä tarkoitetaan sellaista painetta, joka kohdistuu laaja-alaisesti sosiaaliseen ryhmään, johon sen kokija vahvasti identifioituu. Koska myös jengeihin liittyy kiinteästi ryhmänäkökulma, niitä on aikaisemminkin pyritty jäsentämään väkivaltaista ekstremismia käsittelevien teoreettisten näkökulmien kautta (Haymoz ym., 2021; Rikander ym., 2023). Haymoz ym. (2021) havaitsivat, että ekstremististen ryhmien ja nuorisojengien jäsenet ilmoittivat usein samanlaisia syitä ryhmiin liittymiselle, kuten tarpeen yhteenkuuluvuuden tunteelle ja suojelulle. Nuorisojengeihin ja ekstremistisiin ryhmiin kuuluneet ovat myös kuvanneet syrynnän, epäoikeudenmukaisuuden kokemusten ja sosiaalisten ongelmien toimineen rikollisiin ryhmiin työntävinä tekijöinä (Schils & Pauwels, 2016; Schils & Verhage, 2017; Van Ngo ym., 2017).

Agnew (2013, s. 662) käsittelee teoriassaan myös rikollisia jengejä ja esittää ne erityisesti rikollisten selviytymiskeinojen käytön todennäköisyyttä kasvattavina ympäristöinä. Hänen mukaansa jengien jäsenyys voi esimerkiksi vähentää sosiaalista kontrollia, vahvistaa rikollista identiteettiä ja altistaa rikosten uhriksi joutumiselle. Tässä tutkimuksessa nuorisojengiin kuulumisen käsitetään kuitenkin yleisestä paineteoriasta poiketen paineiden mahdollisena *seurauksena* ja rikoskäyttäytymisen piirteenä, kuten Agnew’n (2010) terrorismia käsittelevä yleisen paineteorian laajennus käsittää väkivaltaisten ekstremismien.

1 Artikkelin hyödyntää aikaisempaa maisterintutkielmaa ”Nuorisojengien jäsenet kyselytutkimuksen valossa: Paineteoreettisten riskitekijöiden yhteys nuorisorikollisuuteen” (Saartenoja, 2024).

Empiirinen tutkimus

Jengi-ilmiön on Suomessa epäilty liittyvän eriarvoistumiskehitykseen (Haapajärvi & Junnilainen, 2014) sekä maahanmuuttotautaan ja syrjinnän kokemuksiin (Alanko ym., 2023, s. 30). Niin ikään poliisi on kuvannut tunnistamiensa katujengien jäsenten olevan pääasiassa maahanmuuttotautaisia nuoria miehiä (Poliisi, 2025). On lisäksi esitetty, että jengitoiminta saattaisi näyttäytyä nuorille keinona purkaa epäoikeudenmukaisen kohtelun kokemuksia (Haapajärvi & Junnilainen, 2014) sekä tarjota esimerkiksi yhteisöllisyyttä ja merkityksellisyyden kokemuksia (Rikander ym., 2023, s. 9).

Koettua ryhmäsyrjintää on usein tarkasteltu ryhmän kokeman rasisen syrjinnän kautta (Nivette ym., 2017; Pauwels & DeWaele, 2014) ja sen on ajateltu olevan etenkin maahanmuuttajayhteisöissä suuressa roolissa (Marshall ym., 2022, s. 106–107). Vaikka paineet eivät kohdistuisi suoraan henkilöön itseensä, voivat myös esimerkiksi lähtömaan epäoikeudenmukaisuudet tai toisten maahanmuuttajien syrjivä kohtelu synnyttää kokemuksen paineesta. Eurooppalaisissa kyselytutkimuksissa nuorisojengi-ilmiön kytkeytymisestä erityisesti maahanmuuttotautaan ei ole kuitenkaan toistaiseksi saatu empiiristä selvää ja johdonmukaista näyttöä (vrt. Gatti ym., 2011; Haymoz ym., 2014; Pedersen, 2014; Weitzel ym., 2021, s. 9). Myöskään syrjinnän ja rikosten tekemisen välisestä yhteydestä ei ole tilastollisissa tutkimuksissa saatu johdonmukaisia tuloksia (vrt. Nivette ym., 2017; Pauwels & DeWaele, 2014).

Myös sosioekonomista huono-osaisuutta on pidetty Suomessa yhtenä mahdollisena jengeihin liittymisen riskitekijänä (Forss, 2023, s. 11; Haapajärvi & Junnilainen, 2014; Sambou ym., 2023, s. 155). Yleisen paineteorian mukaan erilaiset haitalliset lapsuudenkokemukset lisäävät rikoskäyttäytymisen todennäköisyyttä (Agnew, 2013) ja niiden on havaittu

olevan tilastollisesti yhteydessä jengien jäsenyyteen (Neaverson & Lake, 2023; Weitzel ym., 2021; Wolff ym., 2019). Myös rikoksen uhriksi joutumisen on havaittu suhteellisen johdonmukaisesti olevan yhteydessä rikoskäyttäytymiseen ja jengiin kuulumiseen (Alleyne & Pritchard, 2016; Weitzel ym., 2021; Wojciechowski, 2019; Wu & Pyrooz, 2016). Jengien jäsenet siis paitsi syyllistyvät itse muita nuoria useammin rikoksiin, myös joutuvat useammin rikosten uhriksi (Alleyne & Pritchard, 2016).

Aiemmissa tutkimuksissa vähemmälle on jäänyt sen tarkastelu, missä määrin jengeissä rikoksia tekevät nuoret poikkeavat muista rikoksia tekevistä nuorista. Tämä kysymys on keskeinen, kun pohditaan erityisesti jengien jäsenille suunnattuja interventioita. Pedersenin (2014) tutkimuksessa havaittiin, että nuorisojengien jäsenten ja muiden vakavia rikoksia tehneiden nuorten välillä erot olivat pienempiä esimerkiksi heikkojen koulu- ja perhesiteiden suhteen, verrattuna eroihin nuorisojengien jäsenten ja lainkuuliaisten tai lievempiä rikoksia tehneiden nuorten välillä. Tutkimuksen tulosten perusteella nuorisojengien jäsenillä oli kuitenkin muihin vakavia rikoksia tehneisiin nähden esimerkiksi vähemmän vanhempien valvontaa ja heikommat prososiaaliset arvot (emt., s. 62).

Tutkimuskysymykset

Tässä tutkimuksessa tarkastelemme erilaisiin rikostekoihin osallistumista ja tehtyjen rikosten määriä sekä neljän paineen lähteen yhteyttä jengiin kuulumiseen; koetun ryhmäsyrjinnän, perheen taloudellisen tilanteen, haitallisten lapsuudenkokemusten ja uhrikokemusten. Tavoitteena on selvittää, missä määrin nuorisojengit ovat muusta nuorisorikollisuudesta erillinen ilmiö. Määrittelemme nuorisojengien jäsenet Eurogang-määritelmän mukaisesti, minkä lisäksi käytämme kriteerinä sitä, että nuori on myös itse ilmoittanut osallistuneensa johonkin kyselyssä kysyttyyn rikostekoon

edeltävän vuoden aikana. Lisäkritterit otettiin käyttöön, koska vain 61 prosenttia jengikriteerit täyttävistä nuorista oli itse tehnyt jonkin rikoksen kyselyä edeltäneen vuoden aikana, ja halusimme tarkastella nimenomaan niitä nuoria, jotka sekä tekevät itse rikoksia että kuuluvat Eurogang-määritelmän mukaiseen nuorisojengiin.

Tutkimuskysymyksemme ovat:

- Mitä rikostekojä Eurogang-määritelmän mukaiset nuorisojengien jäsenet tekevät ja eroavatko he rikosten määrän tai laadun suhteen muista rikoksia tehneistä nuorista?
- Miten koettu ryhmäsyrintä ja muut paine-teoreettiset rikollisuuden riskitekijät ovat yhteydessä nuorisojengien jäsenyyteen? Eroavatko nuorisojengien jäsenet paineiden kokemisen suhteen muista rikoksia tehneistä nuorista?

MENETELMÄT

Aineisto

Tutkimuksen aineisto, neljäs kansainvälinen nuorisorikollisuuskysely (International Self-Report Delinquency Study, ISRD-4), on ke-rätty Helsingin ja Turun kouluissa keväällä 2022 (Kaakinen & Raeste, 2024, s. 5). ISRD on vuonna 1992 aloitettu kansainvälisesti vertailukelpoinen kyselytutkimussarja, mutta tässä tutkimuksessa käytämme vain aineiston Suomen otosta. Kyse on poikkileikkausaineis-tosta, jonka kohderyhmää olivat 13–17-vuoti-aat nuoret. Kyselyn vastausprosentti on 80,5 prosenttia. Suomen ISRD-4-kyselylle haettiin ennakkoon tutkimuseettinen arviointi Helsin-gin yliopiston ihmistieteiden eettiseltä toimi-kunnalta, joka lausunnossaan totesi tutkimuk-sen olevan eettisesti hyväksyttävä (Lausunto 43/2021).

Analyyseissä käytettävän aineiston vastaajat ovat yläkoululaisia ja lukiolaisia. Vastaa-ji-en iän keskiarvo on 14,7 vuotta (vaihteluväli

12–18 vuotta). Ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevat jätettiin pois tarkastelusta, sillä heitä koskeva otos ei ole väestötasolla edusta-va (Kaakinen & Raeste, 2024, s. 21). Aineis-tosta poistettiin vastaajat, jotka eivät olleet vastanneet yhteenkään kysymykseen koski-en viimeisen vuoden aikana tehtyjä rikoksia, sekä vastaajat, joiden kohdalla tieto sukupuo-lesta tai iästä puuttui. Tulosten selkeyttämi-seksi jätimme lisäksi pois ne vastaajat, jotka oli määritelty Eurogang-määritelmän mukai-sesti nuorisojengin jäseniksi, mutta jotka eivät olleet tehneet rikosta edeltävän vuoden aikana ($n = 68$). Pyrimme näin vähentämään verrok-kiryhmän heterogeenisyyttä jengijäsenyyden suhteen. Analyyseissä käytettävän aineiston vastaajamäärä on 1 913.

Muuttujat

Tutkimuksen selitettävä muuttuja on neliluok-kainen luokittelu perustuen Eurogang-määri-telmän mukaiseen nuorisojengin jäsenyyteen sekä edeltävän vuoden rikoskäyttäytymiseen. Pääselittäjiä on yhteensä neljä: koettu ryhmä-syrintä, taloudellinen paine, haitalliset lap-suudenkokemukset ja rikosuhrikokemukset. Muuttujien jakaumat aineistossa on kuvattu taulukossa 1.

Ollakseen Eurogang-määritelmän mukaises-ti nuorisojengin jäsen seuraavien ehtojen on täytyttävä: (1) Vastaajalla on kavereiden ryh-mä, (2) joka koostuu pääosin alle 25-vuoti-aista nuorista. (3) Ryhmä viettää paljon aikaa yhdessä yleisillä paikoilla, kuten puistoissa, kadulla tai ostoskeskuksissa, (4) ryhmä on ol-lut olemassa vähintään kolmen kuukautta, (5) ryhmässä on hyväksyttyä tai asiaankuuluvaa, että tehdään sellaista, mikä on laitonta ja (6) ryhmään kuuluvat henkilöt tekevät laittomia asioita yhdessä.

Rikoskäyttäytymistä mitattiin kysymällä, oli-ko vastaaja osallistunut vastaushetkeä edeltä-vän vuoden aikana seuraaviin rikostekoihin: Seiniin kirjoittelu tai piirtely, omaisuuden

vahingoittaminen, myymälävarkaus, auto- tai moottoripyörävarkaus, murto, aseiden mukana pitäminen, tappeluun osallistuminen, pahoinpitely, uhkaamalla varastaminen, huumeiden myyminen, intiimin materiaalin luvaton jakaminen, vihapuhe verkossa, verkkopetos ja hakkerointi. Rikosten jaottelemisessa vakavampiin ja lievempiin on käytetty tukena Tilastokeskuksen vuoden 2023 rikosnimikkeiden prioriteettiluokasta², joka luokittelee rikokset vakavuusjärjestykseen rikoslainsäädetyt rangaistusasteikon perusteella. Koska kyselyssä mitatut rikokset eivät selvärajaisesti viittaa yksittäisiin rikoslain mukaisiin rikoksiin, jaotellussa on käytetty myös subjektiivista harkintaa. Vastaajat on jaettu viimeisen vuoden aikana tehtyjen rikosten ja jäsenyyden perusteella neljään toisensa poissulkevaan luokkaan:

- 1) Vastaajat, jotka on määritelty edellä esitetyn mukaisesti nuorisojengien jäseniksi, ja jotka ovat tehneet vähintään yhden kaikista kysytyistä rikoksista vastaushetkeä edeltäneen vuoden aikana.
- 2) Vakavia omaisuus-, väkivalta- tai huumeiden rikoksia (murto, auto- tai moottoripyörävarkaus, uhkaamalla varastaminen, huumeiden myyminen, tappeluun osallistuminen, pahoinpitely) vastaushetkeä edeltäneen vuoden aikana tehneet vastaajat, jotka eivät kuulu nuorisojengiin. Nämä nuoret ovat saattaneet tehdä edeltäneen vuoden aikana myös lievempiä rikoksia.
- 3) Vain lievempiä rikoksia (myymälävarkaus, seiniin kirjoittelu tai piirtely, omaisuuden vahingoittaminen, intiimin materiaalin luvaton jakaminen, vihapuhe verkossa, verkkopetos, hakkerointi) kyselyhetkeä edeltäneen vuoden aikana tehneet nuoret, jotka eivät kuulu nuorisojengiin.
- 4) Vastaajat, jotka eivät ole ilmoittaneet tehneensä yhtään kysyttyä rikosta viimeisen vuoden aikana eivätkä kuuluneet nuorisojengiin.

2 Tilastokeskus, oikeustilastot. Listaus saatu pyydettäessä 30.1.2024.

Koettua ryhmäsyryntää mitattiin ISRD-4-kyselyssä neljän väitteen avulla. Vastaajilta kysyttiin viisiportaisella asteikolla, kuinka paljon he ovat samaa tai eri mieltä esitettyjen neljän väitteen kanssa: (1) Mielestäni ryhmä, johon kuulun, on huonommassa asemassa kuin muut ihmiset Suomessa, (2) Minua suututtaa, kun ajattelen, kuinka ryhmääni kohdellaan verrattuna muihin ryhmiin tässä maassa, (3) Ryhmää, johon kuulun, syrjitään ja (4) Jos vertaan ryhmää, johon kuulun, muihin ryhmiin tässä maassa, mielestäni meitä kohdellaan epäoikeudenmukaisesti. Kysymyspatterin Cronbachin alfa on ISRD-4-aineistossa korkea ($\alpha = .92$), minkä lisäksi vastaavan kysymyspatterin Cronbachin alfa on todettu korkeaksi myös muissa eri aineistoilla toteutetuissa tutkimuksissa (Rottweiler ym., 2022, s. 12–13; Schils & Pauwels, 2016, s. 85). Kaksiluokkaisessa muuttujassa vähintään yhden väitteen kanssa jokin tai täysin samaa mieltä olleet luokiteltiin ryhmäsyryntää kokeneiksi.

Taloudellisen paineen kokemista mitattiin kysymällä ”Kuinka hyvin toimeentuleva perheesi/kotitaloutesi on taloudellisesti, muihin perheisiin/kotitalouksiin verrattuna?”. Vastausvaihtoehtoja annettiin seitsemän: paljon huonompi, huonompi, hieman huonompi, sama, hieman parempi, parempi ja paljon parempi. Muuttuja on karsittu siten, että perheensä taloudellisen tilanteen muuta hieman tai paljon huonommaksi kokeneet luokiteltiin taloudellista painetta kokeneisiin.

Haitallisia lapsuudenkokemuksia mitattiin ISRD-4-kyselyssä esittämällä vastaajille listan erilaisia elämäntapahtumia (isän tai äidin kuolema, jommankumman vanhemman tai jonkun muun läheisen hyvin vakava sairaus, vanhemman alkoholi- tai huumeongelma, vanhempien välinen fyysinen tappelu ja vanhempien väliset rajut riidat) ja pyytämällä heitä kertomaan, ovatko he kokeneet niitä elämänsä aikana. Kaksiluokkaisessa muuttujassa painetta kokeneiksi on katsottu ne vastaajat, jotka olivat kokeneet useamman kuin yhden

haitallisen lapsuudenkokemuksen. Raja on asetettu kahteen haitalliseen lapsuudenkokemukseen siksi, että vain yhden haitallisen lapsuudenkokemuksen kokeminen oli aineistossa suhteellisen yleistä (33,7 %), minkä lisäksi vastaavaa rajaa on käytetty myös esimerkiksi Haymozin ym. (2014) tutkimuksessa.

Vastaajilta kysyttiin myös erilaisten rikosten uhriksi joutumisesta edeltävän vuoden aikana (varkaus, sosiaalisessa mediassa uhkailemi-

nen, vihapuhe verkossa, intiimin materiaalin luvaton jakaminen, viharikos, pahoinpitely, uhkaamalla varastaminen ja vanhempien tekemä kuritusväkivalta). Kaksiluokkaisessa muuttujassa vähintään yhden rikoksen uhriksi edeltävän vuoden aikana joutuneet luokiteltiin painetta kokeneisiin.

Taulukko 1. Aineiston kuvailu, % (n). ISRD-4-aineisto, Suomen otos, N=1 913.

Muuttuja	Keskiarvo (min.-max.)	
Ikä	14,7 (12–18)	
Muuttuja	% (n)	
Sukupuoli		
Poika	44,4	(889)
Tyttö	51,0	(942)
Muu	4,6	(82)
Yhteensä	100,0	(1913)
Maahanmuuttotausta		
Kyllä	27,2	(571)
Ei	72,8	(1342)
Yhteensä	100,0	(1913)
Rikoskäyttäytyminen ja jengijäsenyys		
Nuorisojengi	5,3	(94)
Vakava rikos	6,3	(122)
Lievä rikos	8,2	(161)
Ei rikosta	80,2	(1536)
Yhteensä	100,0	(1913)
Paineita kokeneet	%	(n)
Koettu ryhmäsyRJintä	28,4	(529)
Taloudellinen paine	11,1	(218)
Haitalliset lapsuudenkokemukset	22,4	(411)
Uhrin kokemus	32,4	(603)

Menetelmät

Analyysimenetelminä käytetään ristiintaulukointia ja multinomiaalista logistista regressioanalyysia. Multinomiaalisissa regressiomalleissa 1–4 kaikki painemittarit ovat malleissa erikseen. Malleissa on vakioitu ikä ja sukupuoli (tyttö, poika, muu). Sen sijaan maahanmuuttotusta ei vakioitu, koska syrjinnän kokemusten tarkasteleminen niin, että keskeisen vähemmistöaseman vaikutus yhteyteen on rajattu pois tarkastelusta, ei olisi tarkoituksenmukaista. Regressioanalyysit on toistettu siten, että tarkastellaan ainoastaan rikoksia tehneitä nuoria ja vertailuryhmän muodostavat nuorisojengien jäsenet. Näin voidaan arvioida sitä, missä määrin nuorisojengiin kuuluvat nuoret eroavat muista rikoksia tehneistä nuorista. Mallissa 5 kaikki painemittarit ovat mukana samanaikaisesti, minkä lisäksi on vakioitu ikä ja sukupuoli. Niin ikään tämä malli on toistettu siten, että analyysissä ovat mukana ainoastaan rikoksia tehneet nuoret ja vertailuryhmänä nuorisojengien jäsenet. Multinomialisten regressiomallien tulokset esitetään suhteellisina riskisuhteina (eng. relative risk ratio, RRR), jotka kuvaavat kyseistä painetta kokeneiden riskiä kuulua tarkasteltuun vastemuuttujan luokkaan suhteessa vertailuluokkaan.

Mallien luotettavuuden parantamiseksi tarkastelimme selittäjien välistä multikollineaarisuutta sekä huomioimme aineiston havaintojen ryvästymisen analyysissä. Selittäjien välistä multikollineaarisuutta tarkasteltiin *VIF*-kertoimella (Williams, 2015). Kaikkien muuttujien *VIF*-kertoimet olivat välillä 1–1,1 eli selvästi alle konservatiivisemman 2,5 kynnyksen (ks. esim. Johnston ym., 2018), eikä multikollineaarisuusongelmaa näin ollen ollut. Selittäjien välillä ei ollut myöskään voimakasta korrelaatiota (korrelaatiokertoimet $<0,24$). Tilastollisissa malleissa keskivirheet on laskettu siten, että aineiston ryvästymisen koululuokkiin on huomioitu. Lisäksi aineisto on painotettu vastaamaan pe-

rusjoukkoa otanta-asetelman ja vastaajamäärien suhteen. Kaikki analyysit tehtiin Stata-ohjelmiston versiolla 19.5.

TULOKSET

Kuvailevat tulokset

Taulukossa 2 esitetään iän, sukupuolen, maahanmuuttotustan sekä erilaisten paineiden kokemisen jakautuminen vastemuuttujan luokissa. Sukupuoli on mitattu kolmiluokkaisena (tyttö, poika, muu), mutta muunsukupuolisten pienen osuuden (4,6 % koko aineistossa) vuoksi olemme taulukossa 2 esittäneet vain poikien osuuden. Sukupuolen kohdalla nuorisojengien jäsenet ja kaksi muuta rikosaktiivista luokkaa eroavat lainkuuliaisista nuorista – rikoksia tehneissä nuorissa on enemmän poikia ja lainkuuliaisissa nuorissa taas päinvastoin. Iän tai maahanmuuttotustan suhteen luokkien välillä ei ole tilastollisesti merkitseviä eroja. Ryhmäsyrjinnän kokeminen on yleisintä vakavia rikoksia tehneiden (35,2 %) ja nuorisojengien jäsenten (34,9 %) keskuudessa. Vähiten syrjintää koetaan lainkuuliaisten nuorten keskuudessa (27,4 %). Luokkien väliset erot ovat kuitenkin melko pieniä eivätkä tilastollisesti merkitseviä.

Lähes viidennes nuorisojengien jäsenistä (17,9 %) koki taloudellista painetta, mutta osuus oli lähellä kahta muuta rikosaktiivista luokkaa. Taloudellinen paine näyttää selvästi harvinaisemmalta lainkuuliaisten nuorten joukossa. Haitalliset lapsuudenkokemukset ovat myös huomattavasti yleisempiä kaikissa rikosaktiivisissa luokissa lainkuulaisiin nuoriin verrattuna. Yleisimpiä ne ovat vakavia rikoksia tehneiden nuorten keskuudessa (39,2 %) ja nuorisojengien jäsenillä (34,9 %). Lainkuulaisista nuorista vain noin viidenneksellä on useampi kuin yksi haitallinen lapsuudenkokemus.

Lainkuuliaisista nuorista neljännes on joutunut jonkin rikosteen uhriksi edeltävän 12 kuu-

kauden aikana, kun taas kaikissa rikosaktiivisissa luokissa vastaavan on kokenut yli puolet. Erityisesti nuorisojengien jäsenet erottuvat muista uhrikokemusten suhteen. Nuorisojengien jäsenistä jopa 69,0 prosenttia on joutunut jonkin rikoksen uhriksi edeltävän vuoden aikana, kun taas lieviä ja vakavia rikoksia tehneillä vastaava osuus on 55,8 prosenttia.

Uhrikokemuksia lukuun ottamatta paineiden kokeminen on yleisintä vakavia rikoksia tehneiden keskuudessa, toiseksi yleisintä nuorisojengien jäsenillä ja sitten lieviä rikoksia

tehneillä. Lainkuuliaiset nuoret olivat kokeneet kaikkia paineita rikoksia tehneitä nuoria harvemmin. Tarkastelimme erikseen, minkä muuttujien osalta ero nuorisojengien jäsenten ja vakavia tai lieviä rikoksia tehneiden osalta oli tilastollisesti merkitsevä. Nuorisojengien jäsenet erosivat tilastollisesti merkitsevällä tavalla lieviä rikoksia tehneistä vain uhrikokemusten kohdalla. Vakavia rikoksia tehneiden ja nuorisojengien jäsenten välinen ero ei ollut tilastollisesti merkitsevä minkään muuttujan osalta.

Taulukko 2. Ristiintaulukointi sosiodemografisista tekijöistä ja painemittareista jengijäsenyys- ja rikosaktiivisuusluokkien mukaan, %. ISRD-4-aineisto, Suomen otos, N=1 913.

Taustamuuttujat	Ei rikosta (n=1536)	Lievä rikos (n=161)	Nuorisojengi (n=94)	Vakava rikos (n=122)
Ikä, keskiarvo (keskihajonta)	14,8 (1,24)	14,7 (1,17)	14,9 (1,09)	14,7 (1,20)
Sukupuoli, poika***	41,7	55,0	53,8	56,8
Maahanmuuttotausta	27,8	25,2	25,8	22,9
Painemittarit				
Koettu ryhmäsyrojintä				
Ei	72,7	70,3	65,1	64,8
Kyllä	27,4	29,7	34,9	35,2
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0
Perheen taloudellinen tilanne**				
Sama tai parempi	90,6	83,3	82,1	80,2
Heikompi	9,4	16,7	17,9	19,8
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0
Haitalliset lapsuudenkokemukset***				
Yksi tai vähemmän	80,4	70,9	65,1	60,8
Enemmän kuin yksi	19,6	29,1	34,9	39,2
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0
Uhrikokemus***				
Ei	74,3	44,3	31,0	44,2
Kyllä	25,7	55,8	69,0	55,8
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0

***p<0,001, **p<0,01, *p<0,05

Taulukossa 3 esitetään eri rikostyyppien prevalenssi, insidenssi ja frekvenssi edeltävän vuoden aikana vastemuuttujan rikosaktiivisissa luokissa. Prevalenssi kuvaa, kuinka suuri osuus kunkin luokan nuorista on syyllistynyt kyseiseen rikokseen ainakin kerran edeltävän vuoden aikana. Insidenssi kuvaa puolestaan sitä, kuinka monta rikostyyppin tekoa kaikki luokkaan kuuluvat nuoret keskimäärin tekivät ja frekvenssi sitä, kuinka monta rikostyyppin tekoa kyseiseen rikostyyppiin syyllistyneet keskimäärin tekivät edeltävän vuoden aikana.

Taulukosta 3 nähdään, että nuorisojengien jäsenet eroavat tilastollisesti merkitsevästi rikoskäyttäytymisen suhteen vakavia rikoksia tehneistä vain omaisuusrikosten ja aseiden mukana pitämisen kohdalla. Nuorisojengien jäsenistä 76,9 prosenttia oli syyllistynyt edeltävän vuoden aikana vähintään kerran omaisuusrikokseen, kun vakavia rikoksia tehneistä omaisuusrikokseen oli syyllistynyt 41,3 prosenttia. Aseen mukana pitäminen oli huomattavasti yleisempää vakavia rikoksia tehneiden keskuudessa. Heistä 64,7 prosenttia oli kantanut asetta mukanaan vähintään kerran edeltävän vuoden aikana, kun taas nuorisojengien jäsenillä vastaava osuus oli 30,3 prosenttia. Nuorisojengien jäsenet olivat syyllistyneet vakavia rikoksia tehneitä useammin huumausaineiden myyntiin, mutta ero ei ole tilastollisesti merkitsevä ($p=0,063$). Sen sijaan esimerkiksi väkivaltarikoksissa nuorisojengien jäsenet eivät juuri eroa vakavia rikoksia tehneistä. Lieviä rikoksia tehneiden ja nuorisojengien jäsenten välillä ei ole tilastollisesti merkitseviä eroja.

Tekomäärien insidenssin ja frekvenssin tarkastelu vahvistaa havaintoa siitä, että nuorisojengien jäsenet muistuttavat pitkälti vakavia rikoksia tehneitä. Nuorisojengien jäsenillä insidenssi on suurempi omaisuusrikosten kohdalla ja vakavien rikosten tekijöillä aseiden kantamisen kohdalla; muuten erot ovat hyvin pieniä. Myös frekvenssien osalta nuorisojengien jäsenet ja vakavia rikoksia tehneet muistuttavat useimpien tekojen osalta toisiaan.

Vaikka lukumäärien keskiarvot ovat verrattain korkeita, on syytä huomata, että insidenssin mediaanit vaihtelevat välillä 0–2 ja frekvenssin mediaanit välillä 0–4. Yksittäiset vastaajat ovat ilmoittaneet korkeita rikosmääriä, mikä nostaa keskiarvoa.

Regressioanalyysien tulokset

Taulukossa 4 esitetään multinomiaalisten logististen regressioanalyysien mallien 1–4 tulokset. Painemittarit ovat malleissa erikseen niin, että vain ikä ja sukupuoli on vakioitu samanaikaisesti. Vasemmassa palkissa (mallit A) vertailuluokan muodostavat lainkuuliaiset nuoret; oikealla (mallit B) vertailu on toteutettu vain rikosaktiivisten luokkien välillä ja vertailuluokkana ovat nuorisojengien jäsenet.

Verrattuna lainkuuliaisiin nuoriin, koettu ryhmäsyrijäntä on tilastollisesti merkitsevästi yhteydessä ainoastaan vakavien rikosten tekemiseen ($RRR=1,46$; 95 % LV 1,04–2,05). Nuorisojengiin kuuluvien nuorten kohdalla yhteys ei ole tilastollisesti merkitsevä ($RRR=1,56$; $p=0,169$; 95 % LV 0,83–2,91). Haitalliset lapsuudenkokemukset ovat tilastollisesti merkitsevästi yhteydessä kaikkiin rikosaktiivisiin luokkiin. Myös taloudellisen paineen kokeminen on yhteydessä kohonneeseen riskiin kuulua mihin tahansa rikosaktiivisista luokista. Rikoksen uhriksi joutuneilla on lähes seitsemänkertainen suhteellinen riski ($RRR=6,79$; 95 % LV 4,08–11,30) kuulua nuorisojengien jäseniin verrattuna lainkuuliaisiin nuoriin. Riskisuhteet ovat lähes nelinkertaiset myös lieviä rikoksia ($RRR=3,80$; 95 % LV 2,73–5,32) ja vakavia rikoksia tehneiden ($RRR=3,79$; 95 % LV 2,33–6,17) kohdalla.

Rikosaktiivisten luokkien välisessä vertailussa (mallit B) ainoastaan uhrikokemukset ovat juuri ja juuri tilastollisesti merkitsevästi yhteydessä lieviä rikoksia tehneiden luokkaan, kun sitä verrataan nuorisojengien jäseniin ($RRR=0,55$; $p=0,047$; 95 % LV 0,30–0,99). Rikoksen uhriksi joutuneilla on pienempi suh-

teellinen riski kuulua lieviä rikoksia tehneisiin. Muiden paineen muotojen kohdalla niitä kokeneilla ei ole tilastollisesti merkitseviä eroja suhteellisissa riskeissä kuulua eri tavalla rikosaktiivisiin luokkiin.

Taulukossa 5 (malli 5A) kaikki paineen muodot ovat samanaikaisesti, minkä lisäksi on vakioitu ikä ja sukupuoli. Ryhmäsyrynnän osalta kertoimet ovat lähellä arvoa 1 eivätkä tilastollisesti merkitseviä, kun muiden paineiden vaikutus on vakioitu. Myöskään taloudellisen paineen kokeminen ei ole tilastollisesti merkitsevästi yhteydessä rikosaktiivisiin luokkiin kuulumiseen verrattuna lainkuuliaisiiin nuoriin. Haitallisten lapsuudenkokemusten yhteys on tilastollisesti merkitsevä vain vakavia rikoksia tehneiden nuorten kohdalla (RRR=2,28; 95 % LV 1,34–3,88).

Uhrikokemukset ovat mitatuista paineen muodoista voimakkaimmin yhteydessä rikosaktiivisiin luokkiin kuulumiseen, ja yhteys on tilastollisesti merkitsevä kaikkien luokkien kohdalla, kun niitä verrataan lainkuuliaisiiin nuoriin. Rikoksen uhriksi joutuneiden suhteellinen riski kuulua nuorisojengien jäseniin on tässäkin mallissa suurin, yli kuusinkertainen (RRR=6,15; 95 % LV 3,56–10,65). Riski kuulua lieviä rikoksia tehneiden luokkaan on 3,58-kertainen (95 % LV 2,57–4,98) ja vakavia rikoksia tehneiden luokkaan hieman heikompi, 3,23-kertainen (95 % LV 1,97–5,30). Kun vertailu toistetaan vain rikoksia tehneiden luokkien välillä (malli 5B), mikään yhteysistä ei ole tilastollisesti merkitsevä.

Taulukko 3. Eri rikostyyppien prevalenssi, insidenssi ja frekvenssi vastemuuttujan rikosaktiivisissa luokissa. Insidenssistä ja frekvenssistä on esitetty keskiarvo ja suluissa mediaani. ISRD-4-aineisto, Suomen otos, N=1 913.

Rikostyyppi	Lievä rikos (n=161)			Nuorisojengi (n=94)			Vakava rikos (n=122)		
	Prevalenssi (%)	Insidenssi	Frekvenssi	Prevalenssi (%)	Insidenssi	Frekvenssi	Prevalenssi (%)	Insidenssi	Frekvenssi
Omaisuusrikos¹	72,4	3,9 (1)	5,4 (2)	76,9	9,8 (2)	12,7 (4)	41,3***	4,8 (0)	11,5 (4)
Verkkorikos²	42,0	4,7 (0)	11,2 (2)	41,2	5,1 (0)	12,5 (4)	26,9	4,2 (0)	15,6 (4)
Väkivaltarikos³				39,0	1,7 (0)	4,3 (2)	47,1	1,6 (0)	3,4 (1)
Aseen mukana pitäminen				30,3	7,9 (0)	26,1 (4)	64,7***	15,9 (1)	24,5 (3)
Huumausaineid- den myynti				29,6	2,5 (0)	8,3 (2)	16,9	2,5 (0)	14,7 (3)

¹Graffiti, omaisuuden vahingoittaminen, myymälävarkaus, auto- tai moottoripyörävarkaus, murto. Auto- tai moottoripyörävarkaus ja murto ovat mukana vain nuorisojengin jäsenillä ja vakavia rikoksia tehneillä, koska määritelmällisesti lieviä rikoksia tehnyt ei voi olla tehnyt näitä tekoja. Auto- tai moottoripyörävarkauden tai murron on tehnyt 3,6 % nuorisojengien jäsenistä ja 6,6 % vakavien rikosten tekijöistä.

²Intiimin materiaalin luvaton jakaminen, vihapuhe verkossa, verkkopetos, hakkerointi

³Uhkaamalla varastaminen, tappeluun osallistuminen, pahoinpitely

Khi2-malleissa (prevalenssit) merkitsevyys on testattu siten, että lieviä rikoksia tehneitä ja vakavia rikoksia tehneitä on verrattu nuorisojengin jäseniin.

***p<0,001, **p<0,01, *p<0,05

Taulukko 4. Multinomiaalinen logistinen regressioanalyysi, mallit 1–4. Vastemuuttujan vertailuluokkana malleissa A (vasen puoli) on ei rikos-
ta -luokka ja malleissa B (oikea puoli) nuorisojengiin kuuluvat. Selittäjissä vertailuluokkana ovat vastaajat, jotka eivät ole kokeneet kyseistä
painetta. Kaikissa malleissa on vakioitu lisäksi ikä ja sukupuoli. ISRD-4-aineisto, Suomen otos, N=1 913.

	A) Vertailuluokkana lainkuuliaiset nuoret						B) Vertailuluokkana nuorisojengien jäsenet			
	Lievä rikos		Nuorisojengi		Vakava rikos		Lievä rikos		Vakava rikos	
	RRR	95 % LV	RRR	95 % LV	RRR	95 % LV	RRR	95 % LV	RRR	95 % LV
1) Koettu ryhmäsyrintä										
Ei	1		1		1		1		1	
Kyllä	1,15	0,79–1,68	1,56	0,83–2,91	1,46*	1,04–2,05	0,7	0,39–1,26	0,88	0,45–1,70
2) Haitalliset lapsuudenkokemukset										
Yksi tai vähemmän	1		1		1		1		1	
Enemmän kuin yksi	1,98**	1,32–2,96	2,52***	1,66–3,85	3,18***	1,95–5,19	0,83	0,51–1,36	1,44	0,82–2,53
3) Perheen taloudellinen tilanne										
Sama tai parempi	1		1		1		1		1	
Heikompi	2,12*	1,16–3,85	2,25**	1,30–3,90	2,54**	1,33–4,87	0,88	0,43–1,79	1,05	0,44–2,47
4) Uhrikokemukset										
Ei	1		1		1		1		1	
Kyllä	3,8***	2,73–5,32	6,79***	4,08–11,30	3,79***	2,33–6,17	0,55*	0,30–0,99	0,57	0,31–1,05

***p<0,001, **p<0,01, *p<0,05

Taulukko 5. Multinomiaalinen logistinen regressioanalyysi, malli 5. Vastemuuttujan vertailuluokkana mallissa A (vasen puoli) on ei rikosta -luokka ja mallissa B (oikea puoli) nuorisojengiin kuuluvat. Selittäjissä vertailuluokkana ovat vastaajat, jotka eivät kokeneet kyseistä painetta. Malleissa on vakioitu lisäksi ikä ja sukupuoli. ISRD-4-aineisto, Suomen otos, N=1 913.

	A) Vertailuluokkana lainkuuliaisat nuoret						B) Vertailuluokkana nuorisojengien jäsenet			
	Lievä rikos		Nuorisojengi		Vakava rikos		Lievä rikos		Vakava rikos	
	RRR	95 % LV	RRR	95 % LV	RRR	95 % LV	RRR	95 % LV	RRR	95 % LV
Koettu ryhmäsyrrintä										
Ei	1		1		1		1		1	
Kyllä	0,92	0,61–1,38	1,16	0,59–2,31	1,11	0,75–1,64	0,74	0,40–1,38	0,88	0,43–1,79
Haitalliset lapsuudenkokemukset										
Yksi tai vähemmän	1		1		1		1		1	
Enemmän kuin yksi	1,43	0,94–2,18	1,63	0,95–2,81	2,28**	1,34–3,88	0,95	0,55–1,63	1,64	0,88–3,04
Perheen taloudellinen tilanne										
Sama tai parempi	1		1		1		1		1	
Heikompi	1,8	0,98–3,30	1,76	0,93–3,36	1,89	0,84–4,24	0,99	0,46–2,14	0,99	0,42–2,37
Uhr kokemukset										
Ei	1		1		1		1		1	
Kyllä	3,58***	2,57–4,98	6,15***	3,56–10,65	3,23***	1,97–5,30	0,57	0,30–1,07	0,53	0,28–1,02

***p<0,001, **p<0,01, *p<0,05

YHTEENVETO JA POHDINTA

Yhteenveto

Tutkimuksessa tarkasteltiin nuorisojengien jäsenyyden paineteoreettisia riskitekijöitä ja sitä, poikkeavatko nuorisojengien jäsenet muista rikoksia tehneistä nuorista Agnew'n yleisen paineteorian (1992; 2013) ja sen terrorismia selittävän sovelluksen (2010) näkökulmasta. Tarkastelimme kysymystä Helsingin ja Turun yläkoulujen ja lukiodien ensimmäisen luokan oppilaille suunnatun ISRD-4-kyselyaineiston avulla (N=1 913). Aineiston nuorista 5,3 prosenttia kuului Eurogang-määritelmän mukaiseen nuorisojengiin ja oli tehnyt vähintään yhden kysytyistä rikosteoista kyselyhetkeä edeltävän vuoden aikana.

Ensimmäinen tutkimuskysymyksemme koski Eurogang-määritelmän mukaisten nuorisojengien jäsenten rikoskäyttäytymistä ja sitä, miten se eroaa muista rikoksia tehneistä nuorista. Tutkimuksen tulokset tukevat käsitystä siitä, etteivät vakavat rikokset korostu erityisesti nuorisojengien jäsenillä, vaikka jotkut näissä ryhmissä rikoksia tekevät nuoret niihin syylistyvätkin (ks. esim. Deuchar, 2015, s. 822; Sambou ym., 2023). Nuorisojengeihin kuuluvien nuorten rikosteot olivat tyypillisimmin omaisuusrikoksia, mutta sen sijaan väkivalta-rikosten suhteen nuorisojengien jäsenet eivät eronneet vakavia rikoksia ilman jengikontekstia tehneistä nuorista rikosten yleisyyden tai rikosmäärien suhteen.

Toisena tutkimuskysymyksenä tarkastelimme, miten koettu ryhmäsyryntä ja muut paineteoreettiset rikollisuuden riskitekijät ovat yhteydessä nuorisojengien jäsenyyteen ja missä määrin nuorisojengien jäsenet eroavat niiden suhteen muista rikoksia tehneistä nuorista. Tutkimuksessa tarkasteltuja paineen muotoja olivat koetun ryhmäsyryntän lisäksi taloudellinen paine, haitalliset lapsuudenkokemukset ja rikosuhrikokemukset. Kun nuorisojengien jäseniä verrattiin lainkuuliaisii nuoriin, eri-

tyisesti rikoksen uhriksi joutuminen lisäsi riskiä kuulua nuorisojengien jäseniin. Sen sijaan rikoksia tehneiden nuorten välillä ei ollut eroa minkään paineen kokemisen suhteen. Koettu ryhmäsyryntä ei ollut yhteydessä nuorisojengien jäsenyyteen tai muuhunkaan rikosten tekemiseen.

Oletus siitä, että koettu ryhmäsyryntä olisi nuorisojengien jäsenille erityinen paineen muoto, ei siis saanut tässä tutkimuksessa lainkaan tukea. Emme kuitenkaan tarkastelleet sitä, missä määrin ryhmäsyryntän kokemukset ovat yhteydessä maahanmuuttotautaisien nuorten rikoskäyttäytymiseen muuten. Kivijärven (2017) tutkimuksen perusteella päällekkäinen rikekäyttäytyminen ja uhrikokemukset ovat Suomessa kuitenkin tyypillisiä etenkin maahanmuuttotautaisille pojille. Kanadalaisessa haastattelututkimuksessa maahanmuuttotautaiset jengien jäsenet kuvasivat usein kokeneensa syryntää ja osattomuutta (Van Ngo ym., 2017). Se, ettei maahanmuuttotautasta korostunut tässä tutkimuksessa nuorisojengien jäsenten taustatekijänä, voikin selittää havaintoa siitä, ettei myöskään syryntän kokemuksilla ollut tilastollista yhteyttä nuorisojengien jäsenyyteen. Tässä tutkimuksessa nuorisojengien jäseniksi määritellyt nuoret eroavatkin poliisin tunnistamista katujengien jäsenistä, jotka ovat pääasiassa maahanmuuttotautaisia nuoria miehiä (Poliisi, 2025). Tulokset vahvistavat myös käsitystä siitä, että Eurogang-määritelmän mukaisissa nuorisojengeissa on kyse eri ilmiöstä kuin poliisin tarkoittamissa katujengeissa.

Maahanmuuttotautaan ja jengijäsenyyden yhteydestä on saatu vaihtelevia tuloksia myös aikaisemmissa eurooppalaisissa kyselytutkimuksissa (vrt. Gatti ym. 2011; Haymoz ym., 2014; Pedersen, 2014). Voikin olla, että jengi-ilmiön piirteet jossain määrin vaihtelevat eri alueilla ja eroavat sen mukaan, tarkastellaanko alaikäisistä muodostuvia nuorisojengejä vai vakavampaan rikollisuuteen syyllistyviä, pääasiassa täysi-ikäisistä koostuvia rikollisia

ryhmiä. Myös tutkimusaineistojen väliset erot sekä jengijäsenyyden mittaamisen tapa saattavat selittää ristiriitaisia tuloksia.

Mitatuista paineen lähteistä rikoksen uhriksi joutumisella oli voimakkain yhteys sekä nuorisojengien jäsenyyteen että vakavien rikosten tekemiseen, kun niitä verrattiin lainkuuliaisiin nuoriin. Rikoksen uhriksi joutumisen on havaittu myös aikaisemmassa tutkimuksessa olevan voimakkaasti yhteydessä jengien jäsenyyteen ja rikollisuuteen (Alleyne & Pritchard, 2016; Weitzel ym., 2021; Wojciechowski, 2019; Wu & Pyrooz, 2016). Nuorisojengien jäsenten ja muiden rikoksia tehneiden nuorten välillä ei kuitenkaan ollut tilastollisesti merkitseviä eroja rikoksen uhriksi joutumisen suhteen.

Tämän tutkimuksen tulosten perusteella nuorisojengien jäsenet ja muut rikoksia tehneet nuoret olivat kokeneet muita useammin taloudellista painetta ja heillä oli useammin myös haitallisia lapsuudenkokemuksia. Myös tuore viranomaisrekistereitä hyödyntänyt tutkimus tunnisti lapsuusajan heikon taloudellisen tilanteen ja muun huono-osaisuuden nuorten tekemän vakavan väkivallan riskitekijäksi (Heiskanen ym., 2024). Tässä tutkimuksessa taloudellinen paine tai haitalliset lapsuudenkokemukset eivät kuitenkaan erottaneet nuorisojengien jäseniä muista rikoksia tehneistä nuorista – nämäkään riskitekijät eivät näytä siis olevan erityisiä nimenomaan jengien jäsenille.

Rajoitteet

Yleinen paineteoria on kehitetty alun perin Yhdysvalloissa ja paineteoreettisten selittäjien soveltuvuudesta Eurooppaan on saatu ristiriitaisia tuloksia (vrt. Sigfusdottir ym., 2012; Botchkovar ym., 2009). Erilaisten paineiden merkitys rikollisuuden riskitekijöinä vaihtelee erilaisissa yhteiskunnissa (Sigfusdottir ym., 2012) ja tämän tutkimuksen konteksti voikin osittain heijastaa sitä, etteivät ainakaan kaikki

teorian ehdottamat paineet onnistu selittämään rikoskäyttäytymistä korkean tasa-arvon pohjoismaisessa yhteiskunnassa. Niin ikään tässä tutkimuksessa käytetyt paineteoreettiset operationalisoinnit ovat rajallisia. Esimerkiksi haitallisista lapsuudenkokemuksista voitiin huomioida vain vanhempiin liittyviä tapahtumia. Haitalliset lapsuudenkokemukset voivat kuitenkin liittyä myös laajempaan sosiaaliseen ympäristöön, esimerkiksi asumisen epävarmuuteen (Koita ym., 2018). Lisäksi on syytä huomata, että tutkimus rajoittui vain paineteoreettisiin riskitekijöihin, joten nuorisojengien jäsenet saattavat erota muista rikoksia tehneistä nuorista muiden riskitekijöiden suhteen.

Tutkimuksen aineisto on poikkileikkausaineisto, joten tulosten perusteella ei voida tehdä päätelmiä havaittujen yhteyksien tarkemmasta luonteesta. Tutkimuksen tulosten perusteella ei siis voida esimerkiksi todeta, toimivatko uhrikokemukset yleisen paineteorian ehdottamalla tavalla rikollisuuden syynä, vai altistuvatko jengeihin kuuluvat nuoret muita useammin tilanteille, joissa esimerkiksi riski joutua rikoksen uhriksi on korostunut. Jälkimmäisessä tapauksessa kyse olisi enemmänkin elämäntapaan liittyvästä riskistä. Lisäksi on syytä huomata, että kouluissa toteutettaviin kyselyihin pohjautuvat aineistot, kuten tässä tutkimuksessa käytetty ISRD-4, eivät todennäköisesti tavoita kovin hyvin kaikkein eniten rikoksia tehneitä nuoria.

Eurogang-määritelmää on kritisoitu esimerkiksi siitä, että se yliarvioi jengien jäsenten määrää. Vaikka määritelmän avulla pystytään tunnistamaan nuoria, jotka osallistuvat muihin useammin ja vakavampaan rikollisuuteen, on myös havaittu, että määritelmä luokittelee jengeiksi esimerkiksi huumeita yhdessä käyttäviä kaveriporukoita, jotka eivät kuitenkaan osallistu muuhun rikollisuuteen (Medina ym., 2013). Sisällyttämällä vastaajan oman rikoskäyttäytymisen osaksi luokitteluamme, rajasimme tarkastelun tarkemmin nimenomaan

rikoksia tehneisiin nuoriin. Rikoskäyttäytymisen jaottelu lievempiin ja vakavampiin rikoksiin on kuitenkin jossain määrin epätarkka, minkä lisäksi nuorisojengien jäsenten osalta vastaavaa jaottelua ei pystytty tekemään pienemmän vastaajamäärän vuoksi. Siten nuorisojengien jäsenet ovat rikoskäyttäytymisen suhteen muita luokkia heterogeenisempi ryhmä. Lisäksi on tärkeä huomioda, että rikoksia tehneiden nuorten välisissä vertailuissa havaintojen määrä oli pienempi kuin koko aineistolla tehdyissä malleissa ja tilastollisesti merkitsevien erojen puuttuminen voi osin heijastaa myös heikompaa tilastollista voimaa ja siten vaikuttaa tulosten luotettavuuteen.

Johtopäätökset

Tämän tutkimuksen tulosten valossa mikään yksittäinen paineteoreettinen riskitekijä ei näyttäytynyt erityisenä nimenomaan nuorisojengien jäsenille, vaan riskitekijät olivat ennemminkin kaikille rikoksia tehneille nuorille samoja. Lisäksi tulosten perusteella kokonaisuutena vain pieni osa nuorten tekemästä väkivallasta liittyy jengeihin. Jatkotutkimuksessa tulisi entistä useammin verrata nuorisojengien jäseniä muihin rikoksia tehneisiin nuoriin ja tavoitella suurempia aineistoja. Nuorisojengien jäsenistä kaivataan myös pitkittäistutkimusta ja kansallisesti edustavia aineistoja, joissa samoja nuoria tarkasteltaisiin sekä kyselyjen että viranomaisrekisterien avulla. Näin tietoja saataisiin myös niistä nuorista, jotka eivät vastaa kouluissa toteutettaviin kyselyihin. Tutkimuksissa tulisi myös aiempaa enemmän huomioda erilaisia jengien vetovoimatekijöitä ja nuorten aktiivista toimijuutta heidän haikutuessaan tällaisiin ryhmiin.

Niin ikään erilaisia tapoja määritellä jengejä, kuten viranomaisten hallinnollisia määritelmiä ja tässä tutkimuksessa käytettyä Eurogang-määritelmää, tulee arvioida kriittisesti empiirisen tutkimuksen keinoin. Jengikäsitteen käyttöön ja määrittelyyn liittyvät epäselvyydet ja huolimattomasti suunnitellut

toimenpiteet voivat jopa kiihdyttää jengeihin liittyviä ongelmia, minkä lisäksi interventiot ja valvonta kohdistuvat helposti epätasaisesti esimerkiksi näkyviin vähemmistöihin kuuluihin nuoriin (Deuchar, 2015; Sambou ym., 2023, s. 153; Smithson & Ralphs, 2016). Liian laajat ja epämääräiset määritelmät ovat omiaan lisäämään nuorten leimaamista, huolta ja pelkoja yhteiskunnassa. Vaikka jengien olemassaolon kieltäminenkin ei ole tarkoituksenmukaista, myös hyvin voimakkailla vasta-reaktioilla ja huolimattomasti suunnitelluilla toimenpiteillä on varoitettu voivan olla jopa ilmiötä voimistavia seurauksia (Bjerregaard, 2003). Sen vuoksi on erityisen tärkeää, että tilannekuvaa, jengi-ilmiön ennaltaehkäisyä ja rikosoikeudellisia seuraamuksia rakennetaan tukeutuen ajantasaiseen tutkittuun tietoon.

- Agnew, R. (1992). Foundation for a General Strain Theory of Crime and Delinquency*. *Criminology*, 30(1), 47–88. <https://doi.org/10.1111/j.1745-9125.1992.tb01093.x>
- Agnew, R. (2002). Experienced, vicarious, and anticipated strain: An exploratory study on physical victimization and delinquency. *Justice Quarterly*, 19(4), 603–632. <https://doi.org/10.1080/07418820200095371>
- Agnew, R. (2010). A general strain theory of terrorism. *Theoretical Criminology*, 14(2), 131–153. <https://doi.org/10.1177/1362480609350163>
- Agnew, R. (2013). When Criminal Coping is Likely: An Extension of General Strain Theory. *Deviant Behavior*, 34(8), 653–670. <https://doi.org/10.1080/01639625.2013.766529>
- Alanko, M., Kinnunen, A., Piispa, M., & Sambou, S. (2023). *Rikoksentorjuntatyön tehostaminen Suomessa: Esitys rikoksentorjunnan organisoinnista ja nuorisorikollisuuden vähentämisen koordinoinnista* (Oikeusministeriön julkaisuja, Selvityksiä ja ohjeita 2023:30). Helsinki: Oikeusministeriö. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-783-2>
- Alleyne, E., & Pritchard, E. (2016). Psychological and behavioral characteristics differentiating gang and non-gang girls in the UK. *Journal of Criminological Research, Policy and Practice*, 2(2), 122–133. <https://doi.org/10.1108/JCRPP-05-2015-0017>
- Botchkovar, E., Tittle, C., & Antonaccio, O. (2009). General Strain Theory: Additional Evidence Using Cross-Cultural Data. *Criminology* 47(1), 131–176. <https://doi.org/10.1111/j.1745-9125.2009.00141.x>
- Bjerregaard, B. (2003). Antigang legislation and its potential impact: the promises and pitfalls. *Criminal Justice Policy Review*, 14(2), 171–192. <https://doi.org/10.1177/0887403403014002002>
- Decker, S. (2001). The Impact of Organizational Features on Gang Activities and Relationships. Teoksessa M. Klein, H.-J. Kerner, C. L. Maxson, & E. G. Weitekamp (toim.) *The Eurogang paradox: street gangs and youth groups in the U.S. and Europe* (s. 21–39). Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
- Deuchar, R. (2015). Youth Gangs. Teoksessa J. Wright (toim.), *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences* (s. 819–823). Oxford: Elsevier.
- Forss, M. (2023). Katujengi rikosoikeudellisesti määriteltynä järjestäytyneenä rikollisryhmänä. *Edilex*, 2023(26), 1–32. <https://www.edilex.fi/artikkelit/32228>
- Gatti, U., Haymoz, S., & Schadee, H. (2011). Deviant Youth Groups in 30 Countries: Results From the Second International Self-Report Delinquency Study. *International Criminal Justice Review*, 21(3), 208–224. <https://doi.org/10.1177/1057567711418500>
- Haapajarvi, L., & Junnilainen, L. (2014). Nuorisojengit eriarvoisuuden mittarina. *Yhteiskuntapolitiikka*, 79(6), 709–711. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201504152692>
- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain 6 ja 17 luvun muuttamisesta, HE 219/2024 vp.
- Haymoz, S., Maxson, C., & Killias, M. (2014). Street gang participation in Europe: A comparison of correlates. *European Journal of Criminology*, 11(6), 659–681. <https://doi.org/10.1177/1477370813511385>
- Haymoz, S., Baier, D., Jacot, C., Manzoni, P., Kamenowski, M., & Isenhardt, A. (2021). Gang members and extremists in Switzerland: Similarities and differences. *European Journal of Criminology*, 20(2), 672–692. <https://doi.org/10.1177/14773708211029833>
- Heiskanen, L., Aaltonen, M., Pitkänen,

- J., Suonpää, K., & Martikainen, P. (2024). Vakavaa väkivaltaa tekevät nuoret: - perhetausta, oheisrikollisuus ja rikosurat suomalaisessa rekisteriaineistossa. *Kriminologia*, 4(1), 38–50. <https://doi.org/10.54332/krim.136579>
- Johnston, R., Jones, K., & Manley, D. (2018). Confounding and collinearity in regression analysis: A cautionary tale and an alternative procedure, illustrated by studies of British voting behaviour. *Quality & Quantity*, 52(4), 1957–1976. <https://doi.org/10.1007/s11135-017-0584-6>
- Kaakinen, M., Moeller, K., Lomell, H. M., Valdimarsdóttir, M., Westfelt, L., & Rostami, A. (2024). *Street Gang Involvement Among Nordic Youth: A comparative study on prevalence and risk factors in Nordic countries* (NSfK Policy Brief 1/2024). Nordic Research Council for Criminology.
- Kaakinen, M., & Raeste, A. (2024). *Kansainvälisen nuorisoriikollisuuskyselyn (ISR4-4) mittaukset Suomessa 2022* (Katsauksia 58/2023). Helsingin yliopisto, Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti. <http://hdl.handle.net/10138/570746>
- Kivijärvi, A. (2017). Maahanmuuttajataustaiset nuoret ja sukupolvisten suhteiden suoja – vanhempien sosiaalisen kontrollin yhteyksiä rikekäyttäytymisen ja uhrikokemusten päällekkäisyyteen. *Oikeus* 46(2), 163–181. <https://www.edilex.fi/oikeus/177940001>
- Koita, K., Long, D., Hessler, D., Benson, M., Daley, K., Bucci, M., Thakur, N., & Burke Harris, N. (2018). Development and implementation of a pediatric adverse childhood experiences (ACEs) and other determinants of health questionnaire in the pediatric medical home: A pilot study. *PLOS ONE*, 13(12). <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0208088>
- Matsuda, K., Esbensen, F.-A., & Carson, D. C. (2012). Putting the “Gang” in “Eurogang”: Characteristics of Delinquent Youth Groups by Different Definitional Approaches. Teoksessa F.-A. Esbensen & C. L. Maxson (toim.), *Youth Gangs in International Perspective* (s. 17–34). Springer. https://doi.org/10.1007/978-1-4614-1659-3_2
- Marshall, I. H., Birkbeck, C., Enzmann, D., Kivivuori, J., Markina, A., & Steketee, M. (2022). *International Self-Report Delinquency (ISR4) Study Protocol: Background, Methodology and Mandatory Items for the 2021/2022 Survey*. Boston, MA: Northeastern University.
- Medina, J., Aldridge, J., Shute, J., & Ross, A. (2013). Measuring gang membership in England and Wales: A latent class analysis with Eurogang survey questions. *European Journal of Criminology*, 10(5), 591–605. <https://doi.org/10.1177/1477370813475393>
- Neaverson, A., & Lake, A. (2023). Barriers experienced with multi-agency responses to county line gangs: A focus group study. *Journal of Children’s Services*, 18(1), 61–77. <https://doi.org/10.1108/JCS-03-2022-0012>
- Nivette, A., Eisner, M., & Ribeaud, D. (2017). Developmental Predictors of Violent Extremist Attitudes: A Test of General Strain Theory. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 54(6), 755–790. <https://doi.org/10.1177/0022427817699035>
- Pauwels, L., & De Waele, M. (2014). Youth Involvement in Politically Motivated Violence: Why Do Social Integration, Perceived Legitimacy, and Perceived Discrimination Matter? *International Journal of Conflict and Violence*, 8(1), 134–153. <https://doi.org/10.4119/ijcv-3050>
- Pedersen, M. (2014). Gang joining in Denmark: Prevalence and correlates

- of street gang membership. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, 15(1), 55–72. <https://doi.org/10.1080/14043858.2014.886892>
- Poliisi (2025). *Katujengien rikollisuus*. Haettu 23.4.2025 osoitteesta <https://poliisi.fi/katujengien-rikollisuus>
- Rikander, H., Sutela, M., & Rikander, S. (2023). Alaikäisten rikollisuudesta ja katujengeistä. *Edilex*, 2023(17). <https://www.edilex.fi/artikkelit/30355>
- Rikoslaki (39/1889).
- Rottweiler, B., Gill, P., & Bouhana, N. (2022). Individual and Environmental Explanations for Violent Extremist Intentions: A German Nationally Representative Survey Study. *Justice Quarterly*, 39(4), 825–846. <https://doi.org/10.1080/07418825.2020.1869807>
- Saartenoja, K. (2024). *Nuorisojengien jäsenet kyselytutkimuksen valossa: Paineteoreettisten riskitekijöiden yhteys nuorisorikollisuuteen*. [Maisterintutkielma, Helsingin yliopisto]. Helda, Helsingin yliopiston julkaisuarkisto. <http://hdl.handle.net/10138/574893>
- Salasuo, M., & Seuri, O. (2024). ”Miltei jokaisena yönä helähtää lasi, narahtaa korkki, ulvoo sireeni”: Jengikeskustelun ensimmäinen aalto suomalaisessa lehdistössä vuosina 1956–1965. *Nuorisotutkimus*, 42(2), 19–34. <https://doi.org/10.57049/nuorisotutkimus.9146602>
- Salmi, V. (2006). Sosiaalinen pääoma ja nuorisorikollisuus. Teoksessa P. Honkatukia & J. Ki-vivuori (toim.), *Nuorisorikollisuus: Määrä, syyt ja kontrolli* (Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisuja 221) (s. 187–210). Helsinki: Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos.
- Sambou, S., Saarholm, J., & Lakhal, M. (2023). Nuorisojengi elämänvaiheena ja jengiytymisen ehkäisemisen mahdollisuudet. Teoksessa H. Turkka & J. Saarholm (toim.) *Lasten ja nuorten rikokset: Opas ennaltaehkäisyyn ja rikoskierteiden katkaisuun* (s. 152–181). Jyväskylä: PS-kustannus.
- Schils, N., & Pauwels, L. (2016). Political Violence and the Mediating Role of Violent Extremist Propensities. *Journal of Strategic Security*, 9(2), 72–93. <https://doi.org/10.5038/1944-0472.9.2.1491>
- Schils, N., & Verhage, A. (2017). Understanding How and Why Young People Enter Radical or Violent Extremist Groups. *International Journal of Conflict and Violence*, 11(2), 1–17. <https://doi.org/10.4119/ijcv-3084>
- Sigfusdottir, I. D., Kristjansson, A. L., & Agnew, R. (2012). A comparative analysis of general strain theory. *Journal of Criminal Justice*, 40(2), 117–127. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2012.01.001>
- Smithson, H., & Ralphs, R. (2016). Youth in the UK: 99 problems but the gang ain’t one? *Safer Communities*, 15(1), 11–23. <https://doi.org/10.1108/SC-10-2015-0034>
- Suonpää, K., Raeste, A., & Saartenoja, K. (2024). *Nuorten rikoskäyttäytyminen ja uhrikokemukset 2024*. (Katsauksia; Nro 64/2024). Helsingin yliopisto, Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti. <http://hdl.handle.net/10138/587280>
- van Gemert, F. (2001). Crips in orange: gangs and groups in the Netherlands. Teoksessa M. Klein, H.-J. Kerner, C. L. Maxson, & E. G. Weitekamp (Toim.) *The Eurogang paradox: street gangs and youth groups in the U.S. and Europe* (s. 145–152). Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
- Van Ngo, H., Calhoun, A., Worthington, C., Pyrch, T., & Este, D. (2017). The Unravelling of Identities and Belonging: Criminal Gang Involvement of Youth from Immigrant Families. *Journal of International Migration and Integration*, 18(1), 63–84. <https://doi.org/10.1007/s12134-015-0466-5>

- Weerman, F. M., Maxson, C. L., Esbensen, F.-A., Aldridge, J., Medina, J., & van Gemert, F. (2009). *Eurogang Program Manual: Background, development, and use of the Eurogang instruments in multi-site, multi-method comparative research*. Eurogang Network.
- Weitzel, E., Hopper, C., & Herridge, D. (2021). Adolescent Gangs: Substance Misuse and Ex-posure to Adverse Childhood Experiences. *Psychiatry*, 84(1), 33–45. <https://doi.org/10.1080/00332747.2020.1800291>
- Williams, R. (2015). Multicollinearity. University of Notre Dame.
- Wojciechowski, T. W. (2019). Victimization Recency, Development of Anger, and Violent Of-fending in Early Adulthood: A Developmental Test of General Strain Theory. *Deviant Behavior*, 40(7), 866–881. <https://doi.org/10.1080/01639625.2018.1443766>
- Wolff, K. T., Baglivio, M. T., Klein, H. J., Piquero, A. R., DeLisi, M., & Howell, J. C. (2019). Adverse Childhood Experiences (ACEs) and Gang Involvement Among Juvenile Offenders: Assessing the Mediation Effects of Substance Use and Temperament Deficits. *Youth Violence and Juvenile Justice*, 18(1), 24–53. <https://doi.org/10.1177/1541204019854799>
- Wu, J., & Pyrooz, D. C. (2016). Uncovering the Pathways Between Gang Membership and Violent Victimization. *Journal of Quantitative Criminology*, 32(4), 531–559. <https://doi.org/10.1007/s10940-015-9266-5>

ENGLISH SUMMARY

Kaisla Saartenoja, Karoliina Suonpää, Markus Kaakinen: Criminal Behavior and Strain-Related Factors Among Youth Gang Members: Evidence From Finnish Survey Data

This study examines Finnish youth gang members, their criminal behavior, and associated risk factors using Robert Agnew's General Strain Theory. It utilizes Finnish data from the International Self-Report Delinquency Study's (ISRD-4) collected in schools in Helsinki and Turku in 2022 (N=1 913). The study explores collective strain (measured as experiences of discrimination), economic strain, adverse childhood experiences, and crime victimization as theoretical explanatory factors. Youth gang members are compared to young people who had not committed crimes and other delinquent youth to determine whether certain risk factors are unique to gang members. The findings indicate that 5,3% of the youth meet the Eurogang criteria for gang membership and have committed at least one crime in the past year. The most common offenses among gang members are property crimes (76,9% of youth gang members), while violent crimes are less prevalent (39,0%). Compared to non-criminal youth, gang members are more likely to have experienced crime victimization, adverse childhood experiences, and economic strain. However, collective strain does not have a statistically significant association with gang membership. None of the measured strains appear to be exclusive to gang members; similar risk factors are also linked to non-gang-related delinquency.

Keywords: youth crime — gangs — discrimination — General Strain Theory — survey